

E-CONOM

Online tudományos folyóirat | Online Scientific Journal

Főszerkesztő | Editor-in-Chief
JUHÁSZ Lajos

Kiadja | Publisher
Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó |
University of West Hungary Press

A szerkesztőség címe | Address
9400 Sopron, Erzsébet u. 9., Hungary
e-conom@nyme.hu

A kiadó címe | Publisher's Address
9400 Sopron, Bajcsy-Zs. u. 4., Hungary

Szerkesztőbizottság | Editorial Board
CZEGLÉDY Tamás
JANKÓ Ferenc
KOLOSZÁR László
SZÓKA Károly

Tanácsadó Testület | Advisory Board
BÁGER Gusztáv
BLAHÓ András
FÁBIÁN Attila
FARKAS Péter
GILÁNYI Zsolt
KOVÁCS Árpád
LIGETI Zsombor
POGÁTSA Zoltán
SZÉKELY Csaba

Technikai szerkesztő | Technical Editor
VAJAY JULIANNA

A szerkesztőség munkatársa | Editorial Assistant
VAJAY JULIANNA

ISSN 2063-644X

Tartalomjegyzék | Table of Contents

BLAHÓ András

Új nemzetközi fejlesztési bank (NDB): remények és realitások

New Development Bank (NDB): Hopes and Reality.....2

JÓNA György

A nemzetközi területitőke-vizsgálatok eredményei

Results of the International Territorial Capital Studies.....18

GYŐRINÉ SZABÓ Gabriella

Az Európai Unió kohéziós forrásainak felhasználása – A szabályozás és hatékonyság összefüggései

Using of European Union's Cohesion Resources – In the Context of Ruling and Efficiency31

KOVÁCS Zsuzsanna – NÉMETHNÉ TÖMŐ Zsuzsanna

The Cultural "Map" of a Micro-Region

Egy kistérség kulturális „térképe”38

MÁTÉ Domicián

A termelékenységben bekövetkezett változások technológia-intenzív ágazati megközelítésben

Estimating Labour Productivity Performance by Technology in Some OECD Countries, 1970-200754

MADARAS Attila – VARGA József

A versenyképesség és a közoktatás kapcsolata Magyarországon

The Link between Competitiveness and Public Education in Hungary67

VARGA József – KÜRTHY Gábor – FARKAS Ádám – SÍPICZKI Zoltán

A redisztribúció intézménye a piacgazdasági berendezkedésben

Redistribution of the Market Economy82

PÉTERVÁRI Zsófia

Az egykulcsos személyi jövedelemadó rendszer működésének eddigi hazai tapasztalatai kérdőíves felmérés alapján

The Experience of its Domestic Operation so far on the Basis of a Survey Made with a Questionnaire91

BAREITH Tibor – KOROSZCZNÉ PAVLIN Rita – KÖVÉR György

Felszámolások vizsgálata a Nyugat-dunántúli régióban

Liquidations Examination of the West Pannon Region102

MUST Katalin

Kényszerértékesítés, avagy kilakoltatási moratórium

Forced Liquidation or Dislodgement Moratorium.....125

Vita | Discussion

GILÁNYI Zsolt

A Chicago-terv megbuktatása: a közgazdaságtudomány újabb 100 éves béklyója?

The Chicago-Plan Derailed: Another 100 Years Long Shackle for the Economic Science?.....141

JOÓB Márk

A közgazdaságtan hiányosságai és a pénzrendszer hatásai – válasz Gilányi Zsolt cikkére

The Shortcomings of Economics and the Impacts of the Monetary System - Response to the Article of Zsolt Gilányi153

GYŐRINÉ SZABÓ Gabriella¹

Az Európai Unió kohéziós forrásainak felhasználása – A szabályozás és hatékonyság összefüggései

A kohéziós forrásoknak kell biztosítania valamennyi fejlesztési lehetőséget, hogy az unión belüli felzárkózás bekövetkezessen és az Európai Unió, mint területi egység versenyképessége a globális világban is megmaradhasson a belső és külső kihívások kereszttüzében egyaránt. Ehhez szükséges a fejlesztési alapok minőségi felhasználása. A hatékonyság, vagy ún. minőségi költség a gazdasági válság hatására került a programozás és forrásfelhasználás fókuszába. A minőségi vizsgálat jegyében a felhasználást megalapozó 2014-2020 programozási periódus jogszabálycsomagjának elemzését teszi meg a szerző. A tanulmány rávilágít a hiányosságokra, valamint arra, hogy a 325 milliárd eurós közösségi felzárkóztatási keret elköltésének mikéntjét meghatározó jogszabálycsomag a hatékonyság irányába mely újdonságokat hozza.

Kulcsszavak: Európai Unió, támogatáspolitikai, hatékonyság, minőségi költség, közös szabályozás
JEL kódok: O11, O20, R58

Using of European Union's Cohesion Resources – In the Context of Ruling and Efficiency

The cohesion resources fund all development possibilities aimed at facilitating the convergence process of the less developed regions within the European Union and at retaining the competitiveness of the EU as a world region despite its being in the crossfire of internal and external challenges. This in turn means that the qualitative considerations regarding how the development funds spent are paramount. Efficiency or "quality spending" for project planning and resource allocation became spotlighted because of the economic recession. For the programming period of 2014–2020 the author has focused on a qualitative analysis of the background legislative package. The study highlights the scantiness and the legislative package determining how the €325 billion cohesion funds are spent includes the new features to facilitate efficient fund use.

Keywords: European Union, development policy, efficiency, quality spending, common regulation
JEL Codes: O11, O20, R58

¹ A szerző a Budapesti Corvinus Egyetem Nemzetközi kapcsolatok Doktori iskolájának PhD hallgatója (szabgabi AT gmail.com)

Bevezetés

Az Európai Tanács, majd a Parlament is elfogadta az Európai Unió hét éves pénzügyi keretéről szóló rendeletet 2013.11.17-én (*ET, 2013*). Reál és nominálértékben is kisebb büdzséről beszélhetünk, mint a korábbi hét éves költségvetés. A következő hét évben közel 34 milliárd Euróval kevesebb forrás áll rendelkezésre összevont tagállami szinten, ez 3,7%-os csökkenést jelent a megvalósítás utolsó éveit mutató, az n+2 időszakba érkezett 2007-2013-as programozási időszakhoz képest. A keret csökkenése, valamint a gazdasági válság hatására kialakult szigorúbb pénzköltési szemlélet is a hatékonyabb felhasználás irányába mozdította a 2014-2020-as költségvetési keret felhasználásának feltételrendszerét. A tagállamok közötti kompromisszumkeresés 25 hónapos előkészítő folyamatot eredményezett a következő pénzügyi költségvetés szabályozási kereteinek kialakításában. Jóllehet a korábbi pénzügyi időszak szabályozási kerete is számos kísérletet tett arra, hogy ne csak nominális értelemben vett támogatás-lehívási feltételek szülessenek, azonban a mid-term felmérések és a tagállami tapasztalatok azt erősítették meg, hogy az adminisztrációs terhek, a kötelezettség-szegési eljárások elterelték a figyelmet a lényegről, a fejlesztési alapok valódi céljáról. A tanulmány elsőként a téma aktualitásait mutatja be és a fogalmi meghatározás problémáira is kitér hazai és nemzetközi szakirodalmi áttekintés keretében. A két éves előkészítési folyamatban három érdekcsoport azonosítható – nettó befizetők, nettó haszonélvezők és az Európai Bizottság -, az ő szemszögükből megrajzolt képet a közösségi szabályozással (*EP és ET, 2013a,b,c,d,e,f,g*) megvalósult eredmények bemutatása teszi teljessé.

Minőségi költés szükségessége – a hatékonyság új szinonimája

A hatékonyság, vagy ún. minőségi költés a gazdasági válság hatására került a programozás és forrásfelhasználás fókuszába. 2009-ben Danuta Hübner, a regionális politikáért felelős biztos felkérésére Fabrizio Barca fogta össze azt a jelentést, mely a jelen programozási időszak értékelését és a következő pénzügyi periódusra vonatkozó reformjavaslatokat fogalmazta meg (*Barca, 2009*). A riportör határozottan foglalt állást a minőségi költés mellett és egyenesen "szegényes vitának" aposztrofálja azokat a tagállamok közötti egyeztetéseket, ahol nem a hatékonyságról van szó a forráskialakítás témakörében. A hatékonyság fogalmának vizsgálatakor azt láthatjuk, sem a hazai, sem a nemzetközi szakirodalom nem tud felmutatni egységes definíciót, így a számon kérhetőség is csorbul. A magyar szakirodalom egyes megközelítései szerint „*hatékony egy program vagy projekt, ha szabályszerűen (a hatályos magyar és közösségi jog betartásával) és határidőben leköti, elkölti a rendelkezésre álló támogatási keretet*” (*Nagy, 2010, p.117*). Tekintettel azonban arra, hogy a többéves pénzügyi keretet szabályozó Európai Tanácsi rendelet kimondja az alkalmazni szükséges n+3-as felhasználási határidőt (*ET 2013*), ez a kitétel is a szabályszerűség fogalmába tartozik, így a hatékonyság a szabályszerűséggel lenne azonos. Kijelenthető azonban az elmúlt évek tapasztalataiból adódóan, hogy a szabályok betartásával elköltött források felhasználása még nem feltétlenül hatékony, amennyiben azok „gyengesége” ahhoz vezet, hogy felesleges forrásokat fordítunk adminisztrációra, nyilvánosságra, előtanulmányokra, vagy a rosszul működő intézményrendszerből adódó idővesztés okozta többlet-problémák ellensúlyozására. A fogalom ezért kiegészítésre szorul, valamint lehatárolásra az eredményesség és hatásosság fogalmától. E két utóbbinak, vagyis a célokhoz történő hozzájárulás vizsgálatának széles szakirodalma van nemzetközi szinten (*Bradley, 2006; Mohl és Hagen, 2010; Molle, 2008*) és hazánkban is egyaránt (*Kengyel, 2008, 2012; Nagy, 2008; Czuriga, 2009; Nyikos, 2013; Varga-in't Veld, 2010*), míg a hatékonyság kérdése ehhez képest indokolatlanul mellőzött kérdés volt.

A hatásossággal ellentétben a hatékonyság esetében a várható/elért eredmények és a ráfordítások mérése együttesen történik. Az általános definíció - ahol a ráfordítás és a

kibocsátás viszonyszámaként értelmezzük a hatékonyságot - kiterjeszhető a fejlesztési forrásokra is, hiszen egységnyi támogatásból megvalósított indikátorok – output, eredmény, hatás – jól nyomon követhetőek és számon kérhetőek. Mérésének nem csak előzetesen, középidejűben és ex post van létjogosultsága, hanem a megvalósítás folyamatában, például a jó gyakorlatok beépítésével, az intézményrendszer működésének módosításával, a résztvevők tájékoztatásával és képzésével, az intézményrendszert meghatározó jogszabályok és/vagy útmutatók módosításával. Az intézményi környezet működésének módja és a felhasználás hatékonysága közötti összefüggést számos tanulmány támasztja alá (Perger, 2010; Kengyel, 2012; Nyikos, 2011, 2013).

A végleges joganyagban (EP és ET 2013 a,b,c,d,e,f,g) jöllehet az új közösségi rendeletek egyike sem definiálja pontosan a hatékonyság, eredményesség és hatásosság fogalmát, több ponton is használják a kifejezéseket, megerősítve az abszorpciótól történő elmozdulást a minőségi felhasználás felé, ezt a közös rendelkezés 52. és 68. bekezdése is megerősíti:

„Az Európai Strukturális és Beruházási alapokból nyújtott támogatás eredményességét, hatékonyságát és hatását értékelni kell a programok kidolgozásának és a végrehajtás minőségének javítása érdekében, valamint annak felmérése céljából, hogy milyen hatást érnek el az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégiában foglalt célokhoz viszonyítva, illetve adott esetben a programnak az érintett programterület bruttó hazai termékéhez (GDP) és munkanélküliségi rátájához viszonyított méretét figyelembe véve.” (ET 2013e, p.327).

„A Bizottság hatáskörét ki kell terjeszteni olyan helyszíni auditok és ellenőrzések elvégzésére, amelyek a hatékony és eredményes pénzgazdálkodással kapcsolatos kérdésekre összpontosítanak, annak érdekében, hogy az ESB-alapok teljesítményéről következtetéseket lehessen levonni.” (ET 2013e p. 329)

A nettó befizető tagállamok szigora

A központi költségvetésbe többet befizető, mint amit azután fejlesztési támogatásként visszaallokált forrásokat felmutató országok csoportja alkotta a „Friends of Better Spending” érdekközösséget. Az új tervezési periódus egyeztetési folyamatai során a német kezdeményezésű tömörülés fogalmazta meg elsőként a minőségi költség szükségességét, és az általuk deklarált hét pont a hatékonyság eszköztárát bővíti (Ahnborg, 2012). Ebből a végleges joganyagba beépült az alapok szabályozásának összevonása, mely az átláthatóságot és koherenciát segítheti elő. Az eddigi három - Európai Regionális és Fejlesztési, Európai Szociális és Kohéziós - alapon túl az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra (EMVA), valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra (ETHA) is vonatkozik az új szabályozási keret (EP és ET 2013e, p320.). Szintén a nettó befizetők álláspontjával összhangban, majd bizottsági megerősítésre a közös rendelet 21. bekezdése határozza meg a kifizetések felfüggesztésének lehetőségét az előzetes feltételek elmaradása esetén. Ex-ante feltételeket képeznek az adott területre vonatkozó közbeszerzési szabályozások, valamint szektoronkénti stratégiák, amelyek kötelezően meg kell, hogy előzzék és alapozzák az adott ágazatot érintő fejlesztési programokat és projekteket. A közös rendelet harmadik fejezete szabályozza, hogy a különböző szintű célrendszereknek és stratégiáknak úgy kell egymásra épülniük, hogy végül az általános európai uniós EU2020-stratégiába is illeszkedjenek. Ez az ún. „tematikus koncentráció” már a 2009-es Barca-jelentésben megjelenik, és megalapozza az előzetes feltételrendszer és eredményességi felülvizsgálat gyakorlatát.

A nettó befizetők határozott álláspontját tükrözi a közös rendelkezés végrehajtási jelentések fejezete (EP és ET 2013e, p347.), mely szabályozza a projektek pontos cél-és eredmény-indikátorok követelményét, valamint hogy a konkrét megvalósulást milyen mellérendelt mérőszámok teszik egyértelművé (például az út/km teljesülésével). A korábbi

időszakokban is meglévő gyakorlat azonban kiegészül egy 2017-ben végrehajtott átfogó vizsgálattal, és amennyiben jelentős elmaradást észlelnek, pénzügyi korrekció is történhet Bizottsági részről. A hatékonyság érdekében talán ez a legerősebb szankció, és változás a korábbi periódusokhoz képest.

A nettó haszonélvezők álláspontja – ellentmondásos érdekek hálójában

A nettó haszonélvező pozíciót betöltő tizenhárom uniós tagállam - közülük hazánk is – az ún. „Kohézió barátai” csoportját alkotva közös álláspontjukat fejezték ki a tárgyalássorozatban a következő időszak forrásfelhasználásával kapcsolatban (*CMPR 2012*). Az érdekcsoport a hatékonyság előfeltételének tekintette a források egyszerűsített és nagyobb rugalmasságot megengedő tagállami szabályozását, ugyanakkor kinyilvánították, hogy elkötelezettebben lépnek fel a visszaélésekkel szemben. Így a korábbi programozási periódusok örökzöld témájának is nevezhető adminisztratív terhek csökkentése megjelent a jogszabálycsomagban, ugyanakkor úgy épült be a közös rendeletbe, hogy ez nemcsak uniós, de tagállami szinten is elvárt magatartás, melyet tanúsítaniuk szükséges a Kedvezményezettek irányába (*EP és ET 2013e, p.321*). Az n+2 időszak egy évvel történő meghosszabbítása az érdekcsoport számára az egyik legkedvezőbb fejlemény, hiszen jelenleg is számos országban mutatkozik abszorpciós probléma a 2007-2013-as források lehívásában. A 2007-2013 programozási periódusban csak két tagországnak – Romániának és Szlovákiának – engedélyezett n+3-as felhasználási határidő így valamennyi tagország számára elérhetővé vált 2023-ig.

Felemás érdek az Általános Forgalmi Adó, mint elszámolható költség megtartása a rendszerben (*CMPR, 2012 p.1*). A tagállami költségvetés direktfinanszírozását megvalósító, unióból hazai büdzsébe történő forrás-átcsoportosítást jelentő lehetőséggel éltek és élni kívánnak a jövőben is az érdekközösség tagállamai, jóllehet ez az alapok forráscsökkenését jelenti, nem is elhanyagolható mértékben. Leginkább az Európai Szociális Alap (ESZA) tevékenység-specifikus adottságai okán, valamint a Kohéziós Alap kedvezményezett-specifikus sajátosságai alapján érintettek a kérdésben. Fontos ez azért is, mert a jogszabályok nominálisan rögzítették az alapok között az ESZA-ra minimálisan fordítandó százalékos arányt. Ez összhangban van Andor László, az Európai Bizottság szociális- és foglalkoztatáspolitikai ügyekért felelős biztos 2011-es javaslatával is, aki kiállt az alap által finanszírozott programok szükségessége és az alap mind nagyobb arányú felhasználása mellett (*BruxInfo, 2011*). Így az „ESZA részaránya (...) a tagállamokban legalább 23,1 % ” (*EP és ET, 2013e, p.331*).

A csoport eredménnyel képviselt további álláspontja volt a társfinanszírozási ráta 85%-os mértékének megtartása a legelmaradottabb régiók körében. A 10 százalékkal kevesebb bizottsági javaslattal ellentétben végül megmaradt a jelenleg is működő közösségi társfinanszírozás mértéke (*BruxInfo, 2013*). Ez megkönnyítheti a költség mennyiségi elvárásainak teljesítését, ugyanakkor felveti azt a nettó haszonélvezők által is képviselt ellentétes álláspontot, miszerint a nagyobb önerő felelősebb felhasználást eredményezne.

A Bizottság feltételei – valódi hatékonyság?

A jogszabályi környezet kialakítására időben utolsóként a Bizottság foglalta össze álláspontját, a minőségi költést elősegítő javaslatok a 2014-2020 többéves pénzügyi keret parlamenti és tanácsi elfogadásával párhuzamosan jelentek meg (*Hahn, 2013*). Említést érdemel a Bizottság által képviselt városi dimenzió erősítésének reformjavaslata, mely beépült a jogalkotás folyamán. A közös rendelet 33. bekezdése alapján (*EP és ET, 2013e, p.325*) a tagállam egy város- vagy területfejlesztési stratégia mentén integrált beruházásokat hajthat végre. A komplex megközelítés akár az összevonásba újonnan került Vidékfejlesztési és Halászati Alap operatív programjainak együttes kezelését is jelentheti. Ez jelentős

rugalmasságot hozhat a korábbi, egy program-egy alap és prioritás-szintű megközelítéssel ellentétben és új dimenziót adhat a lokális fejlesztéseknek, megelőzve a töredezettség és részleges tervezés/megvalósítás eddigi gyakorlatát hazánkban is.

A két évet meghaladó egyeztetési folyamatok folytonos témája és legvitatottabb pontja az ún. makrogazdasági feltételeesség kiterjesztése volt. Korábban kizárólag a Kohéziós Alapot érintő - és első esetben Magyarországgal szemben érvényesített – túlzottdeficit-eljárás pénzügyi felfüggesztése a közös rendelet 87. bekezdése értelmében „valós gazdasági hatás elérése céljából és szélesebb gazdasági összefüggések ” érdekében pénzügyi zárolást eredményezhet mind az öt alap tekintetében (*EP és ET, 2013e p.331*). A nettó haszonélvező tagállamokkal szemben képviselt bizottsági érvek azt is felszínre hozták, miszerint a gazdasági válság rávilágított arra, hogy a makrogazdasági problémákkal küzdő tagállamok nem tudják az önerőt is feltételező közösségi forrásokat teljesen felhasználni. A parlamenti jóváhagyást végül néhány kompromisszum, enyhítés eredményezte; potenciális csökkentési körülmény, ha az elmarasztalásra ítélt tagországban a felfüggesztés előtti évben a munkanélküliség az európai uniós átlag felett volt, vagy a felfüggesztést megelőző két évben recesszió sújtotta a tagállamot. Így érvényesült a „Kohézió barátai” elnevezésű nettó haszonélvező tagállamok álláspontja, miszerint az államháztartási problémákkal összefüggő forrásvisszatartást és elvonást „igazságos és kiegyensúlyozott” módon tudják elfogadni (*CMPR, 2012 p.2*).

A Bizottság álláspontját tükrözi a végül 6 százalékbán rögzített „teljesítménytartalék” képzése. A közös rendelet „ESB-alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések” elnevezésű 23. bekezdése szabályozza a tartalék felhasználását, amelyet az időarányosan 2019-ig jól teljesítő programok és projektek hívhatnak le a 2023-ig még hátra lévő időszakban.

Következtetések

A stratégiai szinten elindult hatékonysági folyamatok vegyes képet mutatnak. Vannak olyan kezdeményezések, melyek beépültek a programozásba, a végrehajtási szabályozásba. Ezek esetében a tagállamok gyakorlati megvalósításán múlik alkalmazhatóságuk, érvényre jutásuk (*Perger, 2010*). Itt is két szint különíthető el, egy elméleti-szabályozási, és egy operatív-megvalósítási szint, utóbbinál Európában/Forintban és fizikai eredményekben mérhető számokkal. Végül vannak olyanok – melyek bármilyen nyilvánvalóan szolgálták volna a koncentráltabb forrásfelhasználást - nem lépnek életbe, erősítve az EU-szkeptikusok táborát, mert a tagállamok sok esetben szemellenzősen viselkednek, az elhozható legtöbb forrásra koncentrálnak és az elköltés könnyítésére, jóllehet utóbbinak akkor van értelme, ha az a hatékonyságot szolgálja. Szükséges elgondolkodni a globális kihívások és verseny kiéleződésében, hogy a magunk alkotta szabályrendszert kis reformok mentén alakítva, önmagunk kezeit megkötve fejlesszük-e tovább (ahogyan történt ez az elmúlt évtizedekben) vagy egy teljesen új megközelítést kellene alkalmazni, hogy a nettó befizető tagállamok – legtöbb esetben jogos számonkérése – és a nettó haszonélvező tagállamok – szintén megalapozott javaslatai – kettős szorítása ne vezessen a fejlesztéspolitikára megroppanásához.

Köszönetnyilvánítás

Dr. Kengyel Ákos egyetemi docens (Budapesti CORVINUS Egyetem, Nemzetközi Tanulmányok Intézet) építő kritikái és Dr. Debreczeni Ferenc honorary associate professor (Debreceni Egyetem) előmozdító javaslatai nélkülözhetetlenek voltak a tanulmány elkészítésében, melyet ezúton is köszönök.

Irodalom

- Ahnborg, S. et al (2012.): *Friends of Better Spending (AT, DE, FR, FI; IT; NL, SE)*;
http://www.europolitics.info/pdf/gratuit_en/313262-en.pdf Letöltés napja: 2013.november 5.
- Barca, F. (2009.): *A place-based approach to meeting European Union challenges and expectations. European Commission - Independent Report prepared at the request of Danuta Hübner, Commissioner for Regional Policy. European Commission.*
http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/policy/future/barca_en.htm Letöltés napja: 2011. október 9.
- Boldrin, M. – Canova, F. (2001): Europe's Regions: Income Disparities and Regional Policies. *Economic Policy*, Vol. 16. 32. p.207–253., DOI: [10.1111/1468-0327.00074](https://doi.org/10.1111/1468-0327.00074)
- Bradley, J. (2006): Evaluating the Impact of European Union Cohesion Policy in Less-developed Countries and Regions. *Regional Studies*, Vol. 40. No. 2. p.189–199., DOI: [10.1080/00343400600600512](https://doi.org/10.1080/00343400600600512)
- BruxInfo (2011): *Erősebb Európai Szociális Alapot akar Andor László.* BruxInfo, Brüsszel
<http://www.bruxinfo.hu/cikk/20110321-erosebb-europai-szocialis-alapot-akar-andor-laszlo.html>, Letöltés napja: 2011. november 7.
- BruxInfo (2013): *Nem lesz 95%-os uniós társfinanszírozás a magyar programoknál.* BruxInfo, Brüsszel
<http://www.bruxinfo.hu/cikk/20131124-nem-lesz-95-os-unios-tarsfinanszirozasa-magyar-programoknal.html> Letöltés napja: 2013. november 24.
- CMRP (2012): *Common Position of 13 Cohesion Countries*, The Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe, CMRP.
http://www.crpm.org/pub/agenda/1905_common_position_13_cohesion_countries.pdf, Letöltés napja: 2013. február 5.
- Czuriga, E. (2009): *Az Európai Unió regionális politikája és eredményei Portugáliában – Konvergencia és divergencia a gyakorlatban.* Doktori értekezés, BCE Nemzetközi Kapcsolatok Doktori Iskola, 2009. http://phd.lib.unicorvinus.hu/395/01/czuriga_eszter.pdf, Letöltés napja: 2010. június 1.
- Ederveen, S. – Groot, H. – Nahuis, R. (2006): Fertile Soil for Structural Funds? A Panel Data Analysis of the Conditional Effectiveness of European Cohesion Policy. *Kyklos*, Vol. 59. No. 1. p.17–42., DOI: [10.1111/j.1467-6435.2006.00318.x](https://doi.org/10.1111/j.1467-6435.2006.00318.x)
- EP és ET (2013a): *Az Európai Parlament és a Tanács 1299/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alap által az európai területi együttműködési célkitűzésnek nyújtott támogatásra vonatkozó egyedi rendelkezésekről.* Az Európai Unió Hivatalos Lapja, L 347/259, 2013.12.20.
- EP és ET (2013b): *Európai Parlament és a Tanács 1300/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a Kohéziós Alapról, és az 1084/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.* Az Európai Unió Hivatalos Lapja, L 347/281, 2013.12.20.
- EP és ET (2013c): *Az Európai Parlament és a Tanács 1301/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről.* Az Európai Unió Hivatalos Lapja, L 347/289, 2013.12.20.
- EP és ET (2013d): *Az Európai Parlament és a Tanács 1302/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az európai területi együttműködési csoportosulásról szóló 1082/2006/EK rendeletnek a csoportosulások létrehozásának és működésének egyértelművé tétele, egyszerűsítése és javítása tekintetében történő módosításáról.* Az Európai Unió Hivatalos Lapja, L 347/303, 2013.12.20.
- EP és ET (2013e): *Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK*

- tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről. Az Európai Unió Hivatalos Lapja L 347/320 2013.12.20.
- EP és ET (2013f): *Az Európai Parlament és a Tanács 1304/2013/EU rendelete (2013. december 17-én) az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.* Az Európai Unió Hivatalos Lapja, L 347/470, 2013.12.20.
- EP és ET (2013g): *Az Európai Parlament és a Tanács 1305/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.* Az Európai Unió Hivatalos Lapja, L 347/487, 2013.12.20.
- ET (2013): *A Tanács 1311/2013/EU, EURATOM rendelete (2013. december 2.) a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről.* Az Európai Unió Hivatalos Lapja, L 347/884, 2013.12.20.
- Hahn, G. (2013): *Refocusing EU Cohesion Policy for Maximum Impact on Growth and Jobs: The Reform in 10 points.* European Commission. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-878_en.htm Letöltés napja: 2014. február 2.
- Kengyel, Á. (2008): *Kohézió és finanszírozás. Az Európai Unió regionális politikája és költségvetése.* Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Kengyel, Á. (2012): Az Európai Unió kohéziós politikájának integrációs jelentősége és szabályozásának jövője. *Közgazdasági Szemle*, LI X. évf., 2012. március (311–332. o.)
- Mohl, P. – Hagen, T. (2010): Do EU structural funds promote regional growth? New evidence from various panel data approaches. *Regional Science and Urban Economics* 40.: pp. 353–365., DOI: [10.1016/j.regsciurbeco.2010.03.005](https://doi.org/10.1016/j.regsciurbeco.2010.03.005)
- Molle, W. (2008): Enhancing the Efficiency of the EU Funds through Better Coordination. *Society and Economy*, Vol. 30. No. 2. p. 275–292., DOI: [10.1556/socec.30.2008.2.8](https://doi.org/10.1556/socec.30.2008.2.8)
- Nagy, S. Gy. (2008): Az európai uniós támogatások hatékonysága és hatásossága közötti különbség a ROP 1.2 intézkedésnél. *Európai Tükör*, 2008. június p.102–111.
- Nagy, S. Gy. (2010): A kohéziós politika hatékonysága. *KÖZ-GAZDASÁG* 2010/4. p.117-135.
- Nyikos, Gy. (2013): A közfinanszírozásból megvalósított fejlesztések hatásai, különös tekintettel az EU kohéziós politikára. *Pénzügyi Szemle* 2013/2 p.165-185 p.175-178
- Nyikos, Gy. (2011): *How to deliver an integrated territorial approach to increase the effectiveness of public interventions*, Panel Debate at High-level Conference „Integrated Approach to Development – a Key to Smart, Sustainable and Inclusive Europe” 24. November 2011. Poznan
- Perger, É. (2010.): Az EU kohéziós politika kormányzati irányításának magyar sajátosságai., *Tér és Társadalom*, 24. évf. 2010/1. p.119-136, Letöltés napja: 2014. május 9., DOI: [10.17649/TET.24.1.1299](https://doi.org/10.17649/TET.24.1.1299)
- Varga, J. – in't Veld, J. (2010): The Potential Impact of EU Cohesion Policy Spending in the 2007–2013 Programming Period: A Model-Based Analysis. *European Economy. Economic Papers*, 422. http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2010/pdf/ecp422_en.pdf. Letöltés napja: 2011. október 7.